

JUBILEUM VÝZNAMNÉHO ZNALCE

Rudolf Gilbert: 115 a 90 (12)

Dnes tedy, dvanáctým pokračováním, končí seriál, v němž jsme více než rok sledovali osudy Rudolfa Gilberta, kterého většina sběratelů znala především jako filatelistického znalce. My jsme se s ním však seznámili i v jiných souvislostech a poznali ho i jako pedagoga, chemika, otce rodiny, prostě člověka. Dnešní závěrečnou část jsme vyhradili informacím, obrázkům a zajímavostem, které jsme neuplatnili v částech předchozích.

FRANTIŠEK BENEŠ

Kaleidoskop

V loňském dubnovém čísle jsme na obálce přinesli fotografii RG, jak si ho asi vybavují pamětníci z 80. let minulého století. Samozřejmě ale nebyl vždy důstojným starým pánem, a dokonce ani vousy neměl po celý život! Přesvědčit se o tom můžeme na fotografiích z různých údobí, které jsem našel v archivu, připojené k žádostem o cestovní pas nebo řídičský průkaz (tehdy se říkalo Vůdčí list).

Doklad o vydání řídičského průkazu v roce 1922.

Fotografie z žádosti o vydání cestovního pasu; vlevo ještě z doby, kdy se jmenoval Doležal; vpravo z roku 1924, kdy už po jmenem Gilbert cestoval do Německa.

Náš seriál jsme doprovodili velkým množstvím ilustrací, na mnohem víc se ale místo nedostalo. Proto teď, v jeho závěru, alespoň několik dalších na ukázkou.

2 • FILATELIE 8/2012

PODMÍNKY ZKOUŠENÍ ZNÁMEK

1. Známký ke zkoušení je nutno zaslati doporučené nebo peněžním dopisem (výlohy 1 K doručené vyšší).
2. Známký, pokud se nejedná o výstřižky nebo známky na dopisech, musí být prosty papíru. Nesmí být v pošetkách.
3. Buďtež přiloženy dva stejné seznamy a známky buďtež označeny třeba tužkou značkou majetníka.
4. Zkoušení se děje s největší péčí a nejlepšími vědeckými způsoby, avšak bez jakýchkoliv závazků. Zkoušení může být odmítnuto bez udání důvodů.
5. Právě známky budou opatřeny zkušební značkou.
6. Opravované známky budou jako takové označeny.
7. Padělky podle povahy způsobu budou na rubu označeny nesmazatelnou barvou: Falsum, Padělek, Přetisk padělaný. Zoubkování padělané, Razitko padělané, Perforace odstřižena a pod. Za padělky se považují i chem. a pod. odbarvený papír. Odesílatel zasláním známek projevuje souhlas s tímto označením a svoluje, že příp. padělky budou uveřejněny, aby se usnadnilo zjištění pachatele. Známký takové značku neobdrží.
8. Poplatky zkušební jsou za známky v ceně do 100 K 1 K, přes 100 K 1 proc. katalogové ceny. (Gilbert - Ševčík - katalog), za zásilku nejméně 10 K. Vystavení zvl. atestu stojí 20 K, s fotografií ještě o hotové výlohy za foto. Čís. pošt. spoř. 87.826.
9. K zásilce musí být přiložena dostatečně frankovaná dobrá obálka se zpětnou adresou.
10. Zasláním známek uznává odesílatel, že je srozuměn s podmínkami.

Ing. Dr. Rudolf Gilbert, Praha XII., Rejskova 2/II.

Vzorec a. p. 3 = neupotřebená			Vzorec a. p. 3 = neupotřebená					
Nálepka			Nálepka					
ZNÁMKY S PŘETISKEM								
stříhané		zoubkované		průpích				
1	2	3	1	2	3	1	2	3
Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert	Gilbert
○	×	*	○	×	*	○	×	*
Známký: 1 = upotřebená 2 = přem upotř. fiskálně upotř. specim. Vzorec a. p. 3 = neupotřebená			Známký: 1 = upotřebená 2 = přem upotř. dírkovaná fiskálně upotř. specim. Vzorec a. p. 3 = neupotřebená			Známký: 1 = upotřebená 2 = přem upotř. dírkovaná fiskálně upotř. specim. Vzorec a. p. 3 = neupotřebená		
Nálepka			Nálepka			Nálepka		
známka reparovaná			různá jakost					
						a) bezvadná b) lehce vadná c) silně vadná		
Uprostřed 2 značky křížem.								
Nálepka			Nálepka					

Podmínky zkoušení známek, jak je stanovil RG pro zájemce o své služby. Na zadní straně je vyobrazena tabulka poloh zkušební značky. Obojí – podmínky i polohy – platí v podstatě dodnes.

S RG čile korespondovala řada známých osobností naší filatelistické scény. Patřil k nim i V. Ekstein, vydavatel dodnes známého katalogu.

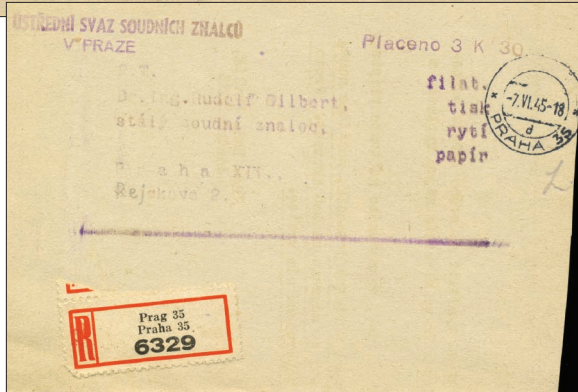
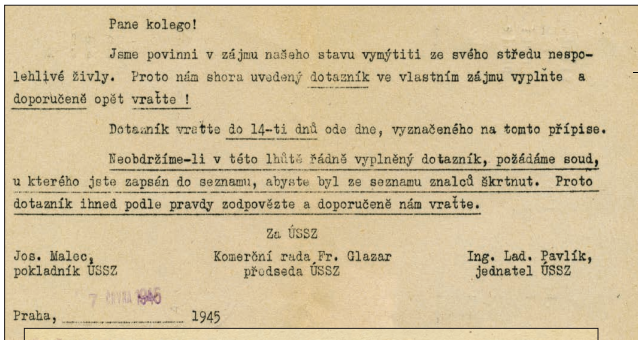
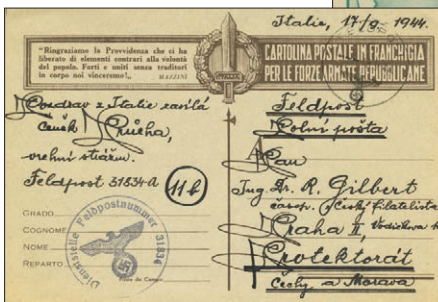

Pohlednice od výtvarníka Karla Štiky, zapáleného filatelisty a pozdějšího autora dvou známek z emise Básníci 1954 s portréty J. Nerudy a J. Jesenského (Pof. 805 a 806). Poslal ji v roce 1938 z Nové Paky, kde čtrnáct let působil jako středoškolský profesor. Zajímavý je i její text.

RG byl úzce spjat s časopisem Český filatelista; tenhle dopis tam adresoval poštovní úředník z Rousínova a hezkou vícenásobnou frankaturu přeplatil o 30 haléřů (1 + 2 Kč) zřejmě proto, že mu bylo líto zkrátit pětipásku s okrají archu na obou stranách.

Filatelisté byli i v řadách vládního vojska; propagační pohlednici z Itálie RG do redakce Českého filatelisty odeslal jeden z nich.

Peripetie RG za protektorátu a po něm bychom mohli dobře dokladovat na korespondenci s K. Basikou. Ten byl k němu napřed mimořádně vstřícný, po válce ale silně ochladl v souvislosti se stíháním RG, po jeho zastavení jej zase srdečně přivítal v řadách znalců. Tiskopis ÚSSZ je zajímavý i jako celistvistvo.

Dnes už si jen těžko dovedeme představit pestrost meziválečného filatelického života. Ústřední klub filatelistů katolíků dokonce přečkal protektorát a působil i po válce.

I když velikán naší filatelie – současně i sběratel, chovající se jako ostatní. I RG tedy patřil k abonentům tehdejší novinky: obálek dne vydání.

K filatelii měli Gilbertovi blízko odedávna. Možná bychom z rukopisu dokázali určit, kdo byl odesílatelem tohoto dopisu, adresovaného sestřenci RG a jeho budoucí ženě, v každém případě jej (správně) vylapil ojedinělou násobnou frankaturou 25x 1 h Hračany.

4 • FILATELIE 8/2012

Odchod

V roce 1984 RG upadl a zlomil si pravou ruku; nosil ji pak na pásce, a tak si ho pamatují návštěvníci tehdejších pražských burz, kam nadále pravidelně docházel. Byla to zvláštní situace – po desítkách let, kdy sběratelé byli zvyklí mu sem nosit známky k ověření, a za dva tři dny je mít zpátky, je přestal přijímat a v Praze najednou nebyl nikdo, na koho by se za podobných podmínek mohli obrátit. Pan profesor je ovšem ujišťoval, že jen co se mu ruka zahojí, bude zase všechno jako dřív, ale bylo jasné, že je to spíše přání.

Na podzim se jeho zdravotní stav pronikavě zhoršil, a proto byl přijat do pražské nemocnice Na Bulovce, kde 10. prosince 1984 ve věku 88 let zemřel. Uzavřela se tak významná kapitola naší filatelistické historie. Pohřben je v rodinném hrobě na hřbitově v Kuněticích na Pardubicku, odkud je výhled na Kunětickou Horu. Tu v našem oboru známe z mnoha pohlednic a rovněž z přítisku na dopisnici CDV38, často s kašetem a razítkem Jubilejní výstava čs. poštovních známek v Pardubicích 1918/1928 – což je vlastně symbolická tečka za životem Rudolfa Gilberta. ■

Poděkování: Seriál o Rudolfu Gilbertovi se mi pod rukama postupně rozrostl z původně zamýšleného rozsahu na mnohonásobek, a to jsme si neukázali zdaleka všechny materiály! Za pomoc s jejich shromážděním a utižením musím poděkovat především **MUDr. Zdeňku Gilbertovi**, synovci RG, který mi trpělivě osvětloval rodinné vztahy (poněkud nepřehledné tím, že si RG vzal za ženu sestřenicu se stejným příjmením, když se navíc sám v mládí jmenoval jinak) a umožnil prostudovat rodinný archiv. K sepsání článku mě inspiroval mgr. **Ondřej Nováček**, jehož rodina se přátelila s rodinou Gilbertových. Uchoval a umožnil mi prostudovat část jeho korespondence, která mě upozornila na změnu jeho příjmení (z Doležal na Gilbert). Důležité podklady o znalecké činnosti RG, zejména otisky a papírové matrice vyobrazené ve Filatelii č. 5/12, mi v průběhu otiskování seriálu ochotně zapůjčil filatelistický aukcionář **Jiří Majer**. Patří mu za to velký dík, protože díky nim jsme mohli zblízka sledovat jeden z největších případů tohoto znalce. Řadu cenných osobních postřehů mi sdělil sběratel **Jiří Hečko**, který – spolu se svým tatínkem – měl k RG blízko, znal ho od svých dětských let, kdy bydleli nedaleko, a v posledních letech Gilbertova života patřil k jeho nejbližšímu okruhu. Díky tomu jsme mohli RG poznat i v soukromí a přiblížit si něco z jeho osobního života. Velmi mi pomohli **pracovníci a pracovnice archivů**, v nichž jsem bádal, už tím, že mi v řadě případů poradili, na jaké další instituce a fondy se mám zaměřit. Bez této pomoci by průzkum materiálů trval mnohem déle. A samozřejmě děkuji všem **čtenářům Filatelie**, kteří mi v průběhu otiskování seriálu poslali své poznatky a připomínky, a třeba i dotazy, na jejichž základě jsem původní záměr dále rozšířil. Ostatním čtenářům, kteří seriál dočetli až sem, děkuji za trpělivost – a těším se, že se časem budeme moci sejít nad podobně zaměřenou prací, věnovanou některé další významné osobnosti naší filatelistické historie. F. Beneš